

ELEMENTAIRE BASIS OEFENINGEN

DEEL 2

“zit en blijf zit”

Zit is voor veel oefeningen de uitgangspunt van de hond. O.a. wanneer men begint met: volgen, wegzenden, uitsturen tot apporteren enz.

Deze oefening is op meerdere manieren aan te leren. Men kan de hond helpen met uitvoering maar ook kan men een drang in de hond opwekken waardoor hij het uit zichzelf doet. Het signaal wat men geeft kan variëren.

Tekst en foto's Koos Blom

Welk commando of signaal ?

Het meest gebruikte stemcommando om de hond te laten zitten is “zit”. Men kan ervoor kiezen om voor het commando eerst de naam van de hond te noemen zodat de hond weet dat het commando wat men daarop geeft voor hem bedoeld is. Daarnaast kan men de hond ook leren om de zitoefening op een fluitsignaal en/of handgebaar op te volgen. Net als bij het stemcommando moet men bij het gebruik van fluitsignalen kiezen voor een signaal wat duidelijk anders klinkt dan andere fluitsignalen.

Veel voorjagers gebruiken naast het fluitsignaal ook een handgebaar om de hond te laten zitten. Als men aan het eind van de volgoefening wil stoppen kan men met de rechterhand (als de hond links loopt), met de open handpalm naar de hond gericht, een handsignaal geven, tegelijk met het “zit”fluitsignaal. (foto 1.)

Foto 1. Niet alleen met een stemcommando, maar ook met een fluitsignaal of handgebaar kan men de hond laten zitten.

Methode van aanleren.

De meest toegepaste manier om een hond te laten zitten is om de hond boven op zijn achterwerk te duwen. (foto 2) Veel honden zullen uiteindelijk gaan zitten. Echter actie wekt reactie op. Wanneer men de hond op zijn achterwerk duwt zullen veel honden daardoor hun achterpoten extra strak houden en zo tegenwerken bij het gaan zitten.

Foto 2. Veel mensen duwen met hun hand op het achterwerk van de hond om deze te laten zitten.

Dit kan men heel éénvoudig voorkomen. Duw de hond niet op zijn achterwerk maar ga met de hand iets verder over zijn achterwerk naar de knieholten van zijn achterpoten. (foto.3) Door dáár te duwen en met de andere hand tegelijkertijd tegen de borst van de hond te duwen zal de hond niet anders kunnen dan gaan zitten. (zie foto. 4 en 5) Geef bij deze handeling het commando “zit”. Op deze wijze kán de hond geen tegenreactie geven. Wanneer de hond zit mag men de hond op een rustige manier belonen, niet te uitbundig dan is de kans groot dat hij meteen weer gaat staan. Als de hond uit zichzelf weer gaat staan moet men direct stoppen met belonen. Anders leert de hond dat het commando “zit” betekend; gaan zitten en weer gaan staan, omdat men hem door bleef belonen toen hij ging staan.

Foto 3. De ene hand voor de borst, de andere in z'n knieholte

Foto 4. Vervolgens duwt men tegen de borst van de hond

Foto 4. De hond is in zitpositie.

Fluit- en handsignalen.

Snapt de hond het stemcommando “zit” , kan men meteen na het stemcommando het fluit- en handsignaal geven.

Daardoor zal de hond deze signalen leren en tot slot als 1 signaal ervaren, waardoor de hond ook op het fluitsignaal en handgebaar zal reageren. Een andere methode welke ik reeds eerder heb beschreven is middels een tennisballetje. Vooral bij een pup heb ik hier prima ervaringen mee. Wanneer men met de pup met een tennisballetje aan het spelen is, kan men als de pup vlak vóór ons is het balletje in de hand omhoog bewegen. Men doet de hand steeds hoger tot de arm gestrekt omhoog is. Omdat de pup het spel met de tennisbal heel leuk vindt houdt hij het tennisballetje goed in de gaten. Echter het balletje is nu zó hoog, wil de pup het balletje blijven zien moet hij zijn kop zo extreem achterover doen dat hij haast vanzelf gaat zitten. Men kan hierbij eventueel iets voorover, over de pup, heen buigen. Middels deze methode wekt men een natuurlijke drang in de pup op waardoor deze uit zichzelf dát gaat doen wat men hem wil leren. Men kan op het moment dat de pup gaat zitten het stemcommando “zit” geven. Echter in principe doet men nu precies hetzelfde als later bij het afstoppen tijdens het dirigeren. Men doet de hand omhoog en de hond gaat zitten.

Blijven zitten.

In principe is het “blijven zitten” de basis van de steadiness. De uitgangspositie voor het blijf zit is de hond aangelijnd links naast ons. Men houdt de open rechterhand met de palm naar de hond gericht a.h.w. voor de hond, en zegt “blijf”. (foto 1) Vervolgens doet men met het rechterbeen een pas naar rechts en sluit het linkerbeen aan. De hele tijd houdt men de rechterhand naar de hond gericht, ten teken dat hij moet blijven. Na enkele tellen stapt men met het linkerbeen weer terug en sluit met rechts aan. Wanneer de hond niet blijft zitten

maar met ons mee komt zal men waarschijnlijk de pas bij de hond weg te groot gemaakt hebben. Een andere oorzaak kan zijn dat de hond in zitpositie tegen ons linkerbeen aanleunde. Stapt men dan weg is de hond zijn steun kwijt en zal gaan staan en zo mee naar rechts komen. Zorg er dan voor dat de hond los vrij van ons zit alvorens weg te stappen. Ook kan het gebeuren dat de hond gaat liggen. Maak dan een kwartslag naar de hond toe zodat de hond a.h.w. voor ons ligt met links zijn achterwerk en rechts zijn kop. Men kan dan met de rechervoet voorzichtig tegen de tenen van de voorpoten aanschuiven waardoor de hond zijn voorpoten terug zal trekken. Dit doet men net zo ver tot de hond zijn voorpoten onder zijn lijf terug trekt en weer in zitpositie komt. Men kan daarbij het commando “zit” geven, eventueel met een handgebaar waarbij de rechterhand met de palm omhoog een schepbeweging naar boven maakt.

Er zijn voorjagers die de hond aan de lijn omhoog sjoorren waarbij de hond haast opgehangen wordt om hem zo weer in de zitpositie te krijgen. Ook hier ziet men weer actie geeft reactie! Veel honden zullen middels deze “ophang”methode tegenwerken.

Uitbouwen zit en blijf.

Is men eenmaal zover dat de hond goed snapt wat het zit commando betekent zowel met de stem als op de fluit kan men dit tijdens het uitlaten uit testen. Als de hond enkele meters bij ons weg is blaast men het zitfluitsignaal. Zorg dat er geen afleiding in de buurt is en dat de afstand niet te groot is, zodat men met een paar stappen bij de hond kan zijn om, wanneer dit nodig mocht zijn, te helpen met de uitvoering. Wanneer de hond niet meteen gaat zitten, geef dan geen 2de signaal, maar stap erheen en tijdens het helpen geeft men pas het 2de signaal. Ik breng de hond als deze meteen gaat zitten in het begin altijd iets lekkers. Daardoor gaat hij direct zitten en kijkt verwachtingsvol naar mij. Na de beloning geef ik de hond dan direct weer vrij.

Wanneer men merkt dat de hond het zitsignaal goed snapt kan men het “blijven zitten” ook uitbouwen. Als de hond goed blijft zitten wanneer men enkele meters bij de hond weg stapt neemt men een dummytas mee met daarin een dummy. Men laat de hond naast ons zitten, draait vervolgens 180 graden zodat men recht vóór de hond komt te staan, geeft het “blijf” signaal en houdt eventueel de open rechterhand naar de hond gericht. Maak 1 stap achterwaarts en haal de dummy uit de tas tevoorschijn. Komt de hond daarop meteen naar ons toe, stop dan direct de dummy weer weg. Het zien van de dummy was voor de hond een signaal om te komen.

Een hond ontvangt heel veel signalen, niet alleen onze commando's maar ook het weg rennen van een kat, de komst van de postbode, de geur van een loopse teef, het uit de tas zien komen van de dummy zijn allemaal signalen die de hond opvangt. Men geeft bewuste en onbewuste signalen. De dummy uit de tas halen is voor de hond ook een signaal, zijn reactie daarop is van zijn plek gaan en naar ons toe komen. Met die reactie hoopt de hond de dummy te pakken te krijgen. Levert deze reactie NOOIT succes op zal dat gedrag vanzelf minder worden en tot slot niet meer gebeuren.

Maak de afstand kleiner blijf eventueel vlak vóór de hond staan en haal nogmaals de dummy uit de tas. Blijft de hond zitten stop dan na enige tijd de dummy weer terug, ga weer naast de hond staan en geef de hond vrij. Einde oefening. Ga nu even lekker met de hond spelen. Denk erom, dummies zijn geen speelgoed!

Foto 6. Voor de hond lijkt de prop gras net een dummy.

Herhaal na enige tijd de blijfoefening met de dummy. Men kan de afstand langzaam opbouwen. Blijft de hond goed zitten, kan men na enkele dagen de dummy eens op de grond laten vallen. Men zal zien dat het moment waarop de dummy met een plof op de grond valt er een trilling door de hond heengaat. Wees er goed op verdacht dat de plof op de grond, voor de hond een signaal kan zijn om naar de dummy te willen gaan. Zet dan direct je voet op de dummy zodat zijn gedrag (inspringen) geen succes oplevert. Na verloop van tijd leert de hond dat hij enkel succes heeft om zijn apporteerlust te bevredigen als wij hem daartoe een commando geven. Besluit hij zelfstandig tot apporteren te willen overgaan zal hij nooit zijn apporteerlust kunnen bevredigen. Gaat ook dit goed kan men ongeveer 10 meter bij de hond vandaan lopen en de dummy 2 meter voor ons werpen. Zorg dat de afstand zó is dat wij eerder bij de dummy zijn dan de hond, ingeval de hond mocht

“inspringen”.

Men kan eventueel de dummy aan een lange lijn doen waardoor men bij inspringen direct de dummy kan weghalen.

Tenslotte neemt men de proef op de som. Omdat veel voorjagers vaak alleen trainen kan men het beste op safe spelen en een grote pluk gras meenemen. Draai de pluk gras in elkaar, vouw deze vervolgens dubbel zodat het op en dummy lijkt. Stop de dubbelgevouwen pluk gras naast de dummy in de dummytas zonder dat de hond dit ziet.

Zet de hond naast je neer, geef het “blijf” commando en loop 6 à 7 meter weg. Draai je vervolgens naar de hond toe en haal de dummy tevoorschijn. Pak nu in de andere hand de pluk gras en werp deze enkele meters naast de hond. (foto 6.) Uiteraard zal de hond grote belangstelling hebben voor de pluk gras (hij denkt immers dat het de dummy is). Wanneer de hond “inspringt” levert zijn gedrag geen succes op omdat de pluk gras zich ontvouwt en uit elkaar valt waardoor er niets te apporteren valt. Dus.... levert zijn inspringen weer geen succes op!

Echter..... blijft de hond wel zitten is men een heel eind op de goede weg. Bedenk goed dat men met rust en kalmte meer bereikt dan met geweld. Ook leert het ene ras sneller dan het.....echter blijf ten alle tijde consequent. Verwacht niet te snel te veel van een hond, beter is het om de opbouw in kleine stappen met succes te maken dan grote stappen met uiteindelijk een terugval.

Verkeerd gebruik van commando's.

Onbewust kan men een zitsignaal geven, wat de hond keurig opvolgt, waarna de voorjager de hond bestraft. Dit is een fout welke men regelmatig ziet bij de dirigeeroefening.

Stel, met het dirigeren stuurt men de hond vooruit, op een bepaalde afstand stopt men de hond af met de zitfluit, de hond gaat meteen zitten en men beloont de hond voor het goede gedrag met “goed zo ...braaf” naar de hond te roepen. Vervolgens wil men de hond naar links sturen, maar de hond gaat naar rechts. Er zijn voorjagers die de hond dan direct afstoppen met de “zit” fluit en meteen boos “foei” of “nee” roepen. Dit is voor de hond bijzonder verwarrend. Wij kunnen met ons menselijk verstand beredeneren dat de hond naar links had moeten gaan, dat doet hij niet en wij willen dat de hond stopt met in de foute richting te gaan! Dus blaast men op de stopfluit. Men wil de hond dan straffen voor de foute richting..... maar de hond legt de link naar het laatst getoonde gedrag... en dat was gaan zitten op het “zit”fluitsignaal. Net ging hij zitten op de zitfluit en was braaf, nu gaat hij weer zitten op de zitfluit en krijgt straf. Hierdoor maakt men onbewust de situatie voor de hond erg verwarrend waardoor de hond steeds onzekerder zal worden.

In zo'n situatie kan men beter de hond niet “zit” fluiten maar enkel “foei” of “nee” roepen. De hond beseft dan dat zijn laatst getoonde gedrag (een verkeerde richting opgaan) niet goed was!

Dit zijn onbewuste fouten die heel snel in een training kunnen sluipen. De hond kan daardoor onzeker worden. Waarschijnlijk zijn de afstanden te groot, ga eens terug naar kortere afstanden en speel weer op safe, zet de oefening zo uit dat de hond niet in de fout kan gaan. Daardoor geeft men de hond weer een stukje zelfvertrouwen terug en....men kan de hond weer belonen voor het goed opvolgen van een commando. Positieve training, veel succes!